

دفترهای شعر مدرن - ۹

حلزون‌ها به زمان می‌بازند!

[مجموعه شعر]

گدازگر گراس

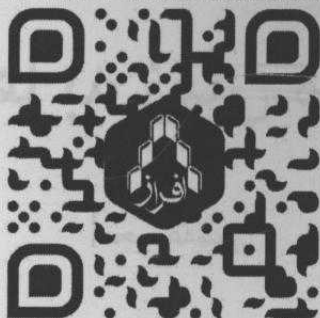
برگردان و بازسازی

خسرو کیان‌راه

۱۳۹۷

با اسکن کدوارکافی اطلاعات بیشتر و فایل‌های انتشارات افراز را دریافت کنید.

afrazbook.com

@afrazbook

66977166 - 66401585

ebook.afrazbook.com

سرشناسه:	گراس، گونتر، ۱۹۲۷ - Grass, Gunter
عنوان و نام پدیدآور:	حلزون‌ها به زمان می‌بازند: دفتر شعر گونتر گراس؛ برگردان و بازسازی خسرو کیان‌زاد.
مشخصات نشر:	تهران: افراز، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری:	۱۱۲ ص.
شابک:	978-964-243-085-7
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
یادداشت:	Fundsachen für Nichtleser. عنوان اصلی:
موضوع:	شعر آلمانی -- قرن ۲۰ -- ترجمه شده به فارسی
موضوع:	شعر فارسی -- قرن ۱۴ -- ترجمه شده از آلمانی
شناسه افزوده:	کیان‌زاد، خسرو، ۱۳۵۹ -، مترجم
رده بندی کنگره:	۸۱۳۹۳۲۶۳۴PT - ح ۸۲۴۵/ر
رده بندی دیویی:	۹۱۴/۸۳۱
شماره کتابشناسی ملی:	۳۶۰۴۹۱۴

انتشارات افراز

دفتر مرکزی و فروش: خیابان دانشگاه، پایین تر از جمهوری، کوچه دانا، پلاک ۱۲ | تلفن: ۶۶۹۷۷۱۶۶
مرکز پخش: ۶۶۴۰۱۵۸۵-۶۶۴۸۹۰۹۷

وبسایت و فروشگاه اینترنتی: www.afrazbook.com
ebook.afrazbook.com - E-mail: info@afrazbook.com

دفترهای شعر مدرن - ۹
دبیر مجموعه: فرید قدیمی

اون‌ها به زمان می‌بازند!

گوئتر گراس

ایرمان و بازسرای

مرو و کبان‌راد

نوبت چاپ: ۱۳۹۷/۱

طراحی جلد: یاسین محمدی / آیه افراز

آرایش صفحات: مرگان جعفر / آیه افراز

چاپ و صحافی: دوستان

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

تمام حقوق این اثر برای انتشارات افراز محفوظ است.

هیچ بخشی از این کتاب، بدون اجازه‌ی مکتوب ناشر، قابل تکثیر یا تولید مجدد به هیچ شکلی، از جمله، چاپ،

فتوکپی، انتشار الکترونیک، فیلم، نمایش و صدا نیست.

این اثر تحت پوشش قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان ایران قرار دارد.

فهرست

۱۱	یادداشت‌های روزانه یک چپق
۱۵	یافته‌هایی چند برای کتاب‌نخوان‌ها
۱۶	خُرده‌شیشه‌ها
۱۷	سیگاری
۱۸	تبری در آلونک
۱۹	باغ‌نابی
۲۰	میراث
۲۱	بامداد شاد
۲۲	از باغ‌چنه
۲۳	اولیوتی قدیمی من
۲۴	در گیر و دارِ زندگی
۲۵	آزمونِ خانواده
۲۶	نوامیر
۲۷	آموزشِ رنگ‌ها
۲۸	شب‌هنگام
۲۹	هفت‌چیز
۳۰	بر اثرِ ماده‌حاجب
۳۱	موطنِ اوته
۳۲	تازه رسیده از لهستان
۳۳	روی یک تخته‌سیاهِ سیلیمی
۳۴	در گدازسک
۳۵	سنگ
۳۶	پس از کار
۳۷	اگر مجالی پیش آید
۳۸	برای تنبیه

۳۹	آب شعرها
۴۰	اسفنجم
۴۱	کفچه ماهی بر فرازِ مون
۴۲	آتش زنه‌ها
۴۳	اولفس هاله
۴۴	خیانت
۴۵	یک زمان
۴۶	اگر لازم شد
۴۷	مربا
۴۸	از زمانِ کریم
۴۹	یک دور پس افتادن
۵۰	از چهارشنبه به چهارشنبه
۵۱	آن جا که در جستجوی شنبیان
۵۲	برکه
۵۳	روگن
۵۴	گرفتنِ جیرجیرک
۵۵	در موزهٔ رویارِ ما
۵۶	تابستانِ تقطیده
۵۷	سراسر نمناک
۵۸	موعظه کوتاهِ یک‌شنبه
۵۹	جایی کنارِ بلوط‌ها
۶۰	اقرار
۶۱	برای پیش‌گیری
۶۲	دوستانِ چالاکم
۶۳	یک شاخه
۶۴	اگر تقسم را توانِ آن بود
۶۵	بر فرازِ کشتزارِ کاه‌بُن

۶۶		شامگاه
۶۷		پس از شکار
۶۸		از چپ به راست
۶۹		شاه‌ماهی‌های دریای خاوری
۷۰		از دفتر یادداشت‌های روزانه
۷۱		حقّه با چربی خوک
۷۲		گواهی‌نامه
۷۳		در این تابستان خشک
۷۴		انسان
۷۵		بایز
۷۶		در صحنه
۷۷		ریچموند
۷۸		۱۹۱۴
۷۹		بالش اوته
۸۰		کتاب‌ها
۸۱		صلح مسلح
۸۲		در باد
۸۳		زادماهم
۸۴		حراج
۸۵		آرزوی دیررس
۸۶		کیف قدیمی‌ام
۸۷		آگاوه نازنین
۸۸		رویای مردانه
۸۹		یک عمر
۹۰		میان سر و دم
۹۱		در میان خیانت‌کاران
۹۲		پس غذا

- ۹۳..... برای وداع
- ۹۴..... باغِ میوه پاییزی
- ۹۵..... در تابستان ۱۹۳۹
- ۹۶..... منتقدانِ من
- ۹۷..... اندکی تنفس
- ۹۸..... داستانی کوتاه
- ۹۹..... در انتظار
- ۱۰۰..... برآمدن درود
- ۱۰۱..... روزه ریز
- ۱۰۲..... مجمد شده هنگام رقص
- ۱۰۳..... آذوقه
- ۱۰۴..... روایت گر و جاساز

یادداشت‌های روزانه یک چپق

ادبیات آل بن پسر بر پشت سر گذاشتن عصرِ رمانتیسم و معرفی چهره‌های شاخصی چون یونس، فن آیشن دورف، نوالیس، ژان پُل، هوفمن، بتینا فُن آرنیم و دیگران به ادبیات جهان با کسانی چون هاینریش هاینه، که خود از رمانتیسم‌های متأخر به‌شمار می‌رفت ولی در بسیاری از آثارِ پسینش به مقابله با این دوره برخاسته بود، وارد می‌شود. از ویژگی‌های این دوره یکی هم پُررنگ‌تر شدن درونمایه‌های سیاسی و اجتماعی است. در میان نمایندگان برجسته این دوران شاید بتوان به کسانی چون «نولت» برشت، ارایش فرید، رُزه آوسلندر، پل سیلان، اینکه‌بورگ باخمن و انتسزبرگر اشاره کرد.

اما در پس این نسل که هم‌زمان با جنگ جهانی دوم، سال‌های پس از آن شکوفا شدند به نامی چون گوتتر گراس برمی‌خوریم، که البته بیش‌تر شهرت خود را به‌واسطهٔ رمان‌ها و داستان‌هایش دارد. گوتتر ویلهلم گاس، نویسنده، شاعر، نقاش و تندیس‌گر آلمانی در اکتبر ۱۹۲۷ در منطقهٔ دانسیگ (داندانسک) در کشور لهستان امروزی، زاده شد. در سن پانزده سالگی، خدمت در ارتش آلمان نازی را به‌عنوان راهی برای گریز از محیط فقیرانهٔ خانواده برگزید. در سن هفده سالگی برای انجام وظیفه به لشکر دهم توپخانه اس-اس

فروندبرگ فراخوانده شد. البته همین اواخر (۲۰۰۶ م.) بود که عضویت دوران نوجوانی گراس در بخش مسلح حزب نازی، موسوم به «اس‌اس» مطرح شد و اندکی بعد خود او نیز به آن اعتراف کرد. به هر روی زخمی شدن گراس در واپسین سال‌های جنگ دوم جهانی (۱۹۴۵ م.) و ماجرای دستگیر شدنش باعث شد که او تا سال ۱۹۴۶ در اسارت نیروهای آمریکایی باشد. سال بعد و پس از آزادی از زندان، گراس در شهر دوسلدورف آلمان به عنوان کارآموز در یک کارگاه سنگ تراشی مشغول به کار شد و در ادامه در فاصله سال‌های ۱۹۵۲-۱۹۵۶ موفق شد در آکادمی هنر همان شهر و همچنین در دانشکده هنرهای تجسمی برلین در رشته پیکرتراشی و قلم‌سیاه ادامه تحصیل دهد. برلین، پاریس، تلکته، بوبک از دیگر شهرهایی است که گونتر گراس در آن‌ها روزگار گذرانده است.

«طبل حلبی»، نخستین و مشهورترین رمان گونتر گراس، حاصل سال‌های اقامت او در پاریس است، که پس از انتشار (۱۹۵۹) نویسنده ۳۲ ساله اش را در جایگاه یکی از مهم‌ترین نویسندگان ادبیات آلمان پس از جنگ نشانده و شهرتی جهانی نصیب او کرد. بسیاری معتقدند طبل حلبی نه تنها نقطه عطفی در کار گراس بوده که نقطه پایانی نیز بر کار و رخوت ادبیات آلمان پس از جنگ گذاشته است.

گراس با مجموعه آثار و دیگر فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی‌اش نشان داده که حاضر نیست تعهد و شعور انسانی را در مذهب «ایات» قربانی کند. پافشاری بر مسئولیت اخلاقی‌اش در هر مقاله و هر گفت‌وگو و نوشتار است: روشنفکری که نمی‌خواهد به مقوله‌های ادبی صرف دل‌خوش کند و در برابر مسائل حساس روز خاموش بماند.

از جمله فعالیت‌های فرهنگی سیاسی او می‌توان به عضویت در گروهی موسوم به «۴۷» و همچنین همراهی با حزب سوسیال دموکرات آلمان اشاره

کرد. گراس نیز به مانند هاینریش بل از پذیرش نشان صلیب خدمت از دست رییس جمهور آلمان سرباز زد. اما بی گمان نوبل ادبیات در سال ۱۹۹۹ مهم ترین جایزه ای است که وی دریافت کرده است. شاید از برجسته ترین آثار گراس افزون بر «طبل حلبی»، «می توان «موش و گربه»، «کفچه ماهی»، «قرن من»، «سال های سگی»، «ماده موش» و «پوست کندن پیاز» را نام برد.

هر چند تاکنون گلچینی از اشعار گونتر گراس با نام «عشق با پاهای چوبین»^۱ توسط علی عبداللهی به فارسی برگردانده شده است اما در ایران نیز مانند بسیاری دیگر کشورها گراس را بیش تر به واسطه رمان هایش می شناسند. این در حالی است که گراس نیز چون بسیاری مقوله ادبیات را با شعر آغاز کرده و تاکنون چوبین دفتر شعر منتشر کرده است.

مجموعه چاپی نخستین وی از یک دفتر مستقل شعرهای گونتر گراس است که در سال ۱۹۹۷ در آلمان منتشر شد و تا سال ۲۰۰۹ به چاپ پنجم رسید. هر شعر این کتاب در متن اصلی همراه با نقاشی های آبرنگ از خود گراس که به نوعی شرح اشعار نیز است. از ویژگی این تصاویر که گراس واژه «آب-شعر» را برای نامیدن آن ها اختراع کرد. این است که متن شعر نیز درون تصویر با رنگ نوشته شده است.

یکی از شگردهای گراس در اشعارش افزون بر اختراع واژه های نو، بازی های زبانی و استفاده از معانی مختلف یک واژه و معانی واژه ها در گذر زمان است که ممکن است امروزه دیگر از آن ها چنین برداشتی نمی شود و یا چنین کاربردی ندارد. بدبختانه این ویژگی های زبانی تنها در زبان اصلی متن، قابل درک است و در ترجمه قابل انتقال نیست. همچنین از میان اشعار این

۱- عشق با پاهای چوبین (عاشقانه های گونتر گراس)، برگردان علی عبداللهی، نشر سرزمین اهورایی، تهران، ۱۳۹۱.

دفتر برخی کمتر تن به ترجمه می دادند و برخی ترجمه پذیرتر بودند.

وجود بسیاری اصطلاحات و اسامی خاص در متن، مترجم را بر آن داشت تا برای هر مورد پانویسی بیافزاید. همچنین همه اسامی خاص (افراد، مکان‌ها) به شکل مایل آمده است. شماری از شعرها بی نام بودند و شاعر خود سطر نخست آن شعر را برای عنوان برگزیده بود که به همین صورت نیز در ترجمه آمده است. همچنین عنوان فارسی کتاب به انتخاب مترجم و با اقتباس از یکی از شعرهای این دفتر صورت گرفته است. در انتهای کتاب یادداشت مفصل تری درباره زمانه، زندگی و ویژگی‌های ادبی آثار گونتر گراس آمده است.

سپاس گرام از نشر شتایدل، ناشر ویژه آثار گونتر گراس در آلمان، به خاطر موافقتش با انتشار برگردان شعرهای این دفتر به فارسی و همچنین دوستان گرامی در نشر افروز، زینت فراوانی برای چاپ این اثر کشیدند. سپاس از همراه همیشگی‌ام، کتاب‌پس‌مان برگردان این اشعار بدون حضورش کاری ناممکن می نمود.

خسرو کیان‌راد

پاییز ۱۳۹۲ / ۲۰۱۳